

ŽIVLJENJE PROSTOVOLJNEGA GASILSKEGA DRUŠTVA ŠKOFLJICA

Začetki organiziranega gasilstva na širšem območju Škofljice segajo v leto 1881, ko je bilo ustanovljeno Prostovoljno gasilno društvo Šmarje. Pobudnika in ustanovitelja Prostovoljnega gasilnega društva Šmarje, sta bila Šmarski župan, posestnik in gostilničar, Vinko Ogorelec iz Škofljice, ter posestnik in gostilničar Ivan Babšek iz Šmarja. Prvi načelnik PGD Šmarje je postal Vinko Ogorelec. V to društvo se je včlanilo tudi več krajanov iz Škofljice in okolice. Sedež društva je bil precej oddaljen od Škofljice, pa tudi požarni okoliš je bil zelo obsežen (od Lavrice do Grosuplja). Šmarski župan in načelnik PGD Šmarje, Vinko Ogorelec, je bil leta 1898 pobudnik za ustanovitev Prostovoljnega gasilnega društva Škofljica.

Ustanovni člani Prostovoljnega gasilnega društva Škofljica:

Ogorelec Vinko st.	Ahlin Janez
Lampič Franc	Kastelic Franc
Lampič Anton	Škrab Janez
Mehle Franc	Trtnik Janez
Skubic Anton	Toni Jožef
Petrič Franc	Lampič Franc
Zorc Anton	Zupančič Janez
Petrič Janez	
Volkar Janez	Kastelic Anton
Skubic Franc	Ogorelec Vinko ml.
Majcen Franc	Skubic Jožef
Jamnik Franc	Skubic Anton
Novak Jožef	Dolenc Jernej
Anžič Janez	Garvas Janez
Gostič Martin	Kastelic Jože

4. septembra 1898 je bilo s sprejemom pravil ustanovljeno Prostovoljno gasilno društvo Škofljica (v katastru društev je vpisano na strani 48 pod št. 759). Ustanovnih članov je bilo 29, večinoma iz Škofljice in okoliških vasi. Vinko Ogorelec je postal tudi prvi načelnik društva. Že v letu ustanovitve so začeli graditi gasilski dom, na mestu, kjer stoji še danes. Prvotno je bila to manjša zgradba za shranjevanje gasilne opreme. 16. julija 1899 je ljubljanski knezoškof Anton Bonaventura Jeglič blagoslovil gasilski dom in opremo na Škofljici.

V letu ustanovitve so kupili vprežno ročno gasilno brizgalno in opremo. Brizgalno so uporabljali v društvu do leta 1954, ko so jo prodali Prostovoljnemu gasilskemu društvu Veliki Cirknik pri Krmelju, kjer je še sedaj.

Za delovanje je društvo v letih 1906, 1907, 1908 dobilo po 200 goldinarjev podpore od Kranjskega deželnega glavarstva. Za boljši uspeh pri gašenju je društvo leta 1913 kupilo kakovostno brizgalno Rosenbauer, prevozno s konjsko opremo. Brizgalna se je prvič izkazala leta 1917, ko je v Zalogu gorelo več hiš, leta 1922 pa je bil velik požar šote. Gašenje je trajalo dva dni in dve noči. Z brizgalno so zalivali tleče površine šote; ves čas gašenja je brizgalna nemoteno oskrbovala gasilce z vodo. Leta 1914 je bilo društvo že zelo dobro opremljeno:

imeli so vprežno ročno in vprežno motorno brizgalno, vprežni cevni voz ter priklopnik za cevi pri motorni brizgalni. Na navijačih teh voz je bilo približno 800 metrov tlačnih cevi. Prva svetovna vojna je zaustavila delovanje društva, vedno pa je sodelovalo pri nezgodah in požarih.

Leta 1920 je bilo izvoljeno novo vodstvo z velikim in zahtevnim ciljem: izgradnjo novega in večjega gasilskega doma. Prvi dom je postajal za delovanje pretesen, zato so ga porušili in na istem mestu zgradili novega. Poleg doma so zgradili še lesen stolp za sušenje cevi. Leta 1921 so bila dela zaključena. Zunanost in notranjost doma sta ostali nespremenjeni do leta 1977, ko so zaradi lažjega izhoda na cesto prestavili vhodna vrata.

Na pročelju poleg vhodnih vrat je bil takrat naslikan tudi sv. Florijan, zavetnik gasilcev. Po drugi svetovni vojni je bila slika prebeljena, leta 1987 pa ponovno restavrirana. Leta 1937 je društvo postavilo spominsko ploščo umrlim članom. Na njej so vpisani ustanovitelji društva. Med obema vojnama večjih nakupov ni bilo, skrbeli so za obstoječo opremo.

Škofljica je bila sestavni del Gasilske župe Grosupeljske, zato so se udeleževali tudi vsakoletnih župnih vaj. Leta 1938 je župna vaja potekala na Škofljici, leta 1939 pa so jo organizirali šmarski gasilci. Poimenovali so jo Obrambna župna vaja, saj naj bi bil izveden letalski napad, vendar je letalo pomotoma zašlo v drugo smer. Sodelovalo je 305 gasilcev in gasilk z 11 motornimi in 6 ročnimi brizgalnimi. Naša prostovoljna gasilska četa je sodelovala z motorno brizgalno in 25 člani.

26. januarja 1941 je bil zadnji občni zbor društva pred začetkom 2. svetovne vojne. Iz zapisnika veje zaskrbljenost nad usodo, ki je takrat niso niti slutili. V gasilni dom so se vselili italijanski okupatorji. Vsa gasilska oprema je končala na prostem ali v bližnjem potoku. Nekaj so jo člani društva pred propadom rešili, ter do konca vojne shranili na svojih domovih. Društvo je bilo med vojnama zelo dejavno na kulturnem področju, postalo je središče družabnega življenja v kraju. Prepeval je Pevski odsek Prostovoljnega gasilnega društva, sodelovali so tudi v dramski skupini.

Leta 1930 je bila s pomočjo krajanov zgrajena dvorana, v kateri je bila po letu 1938 tudi prva osnovna šola na Škofljici.

V povojnem obdobju so člani obnavljali dom, dvorano, ter zbirali prostovoljne prispevke za nakup pomanjkljive opreme. Nujno potreben avtomobil so kupili leta 1953 od Rudnika Barit Pleše. Rabljen dvotonski poltovorni Ford BB je bilo treba preurediti za gasilske potrebe. Nov, povišan keson z klopmi je izdelal član društva, kolarski mojster, Maks Gale, kovinske dele pa je popravil Ivan Furlan. Zaradi vse večjih in dražjih popravil so ga leta 1965 prodali.

Leta 1957 so kupili brizgalno Savica z motorjem TMZ in pretokom vode 500 litrov na minuto. Agregat je bil slabše kakovosti, zato so ga leta 1965 prodali Komunalnemu podjetju Piran. Ker Savica ni bila zanesljiva, so leta 1960 od Mizarstva NAGLAS v Trnovem v Ljubljani kupili rabljeno brizgalno ILO. Ima Zupanovo črpalko zmogljivosti 400 litrov na minuto in je še danes v domu.

Ob 60-letnici društva je bil razvit društveni prapor. Lesen stolp so leta 1964 podrli in ga zamenjali z novim, zidanim. Leta 1966 so z električno sireno omogočili hitrejše in zanesljivejše obveščanje članov in drugih ljudi ob nevarnostih. Tudi dolgoletna želja po novem gasilskem avtu se je uresničila. Leta 1968, ko je društvo praznovalo 80 letnico delovanja, je nabavilo in slavnostno prevzelo kombi IMV 1600, super B.

Ilova brizgalna je postajala premajhna, premalo vode je bilo za srednjevelike in večje požare in verižno napajanje. Kljub denarni stiski so kupili prenosno črpalko Rosenbauer, s pretokom vode 800 litrov na minuto.

Leta 1974 je dobil dom prizidek, z vzhodne na severno stran pa so prestavili tudi vhodna vrata, zaradi boljšega izhoda na cesto. Leta 1977 je društvo kupilo novo avtociстерno TAM 110 T 10, z kapaciteto 5.000 litrov vode primerna za gašenje požarov in prevoz pitne vode. Pred leti je bilo v naši občini še veliko krajev brez pitne vode in brez cisterne bi bilo veliko

težje. Leta 1979 so se v društvu odločili za nakup vozila TAM 75 T 5. Oba avtomobila, pa sta bila že nova slabo konstrukcijsko zasnovana s slabo izkoriščenim prostorom, namenjenim za opremo. Pri nakupu obeh avtomobilov je denarno pomagala Občinska gasilska zveza Ljubljana Vič Rudnik. Financirala se je iz SIS-a za varstvo pred požari in je nakup nove opreme podpirala. Dodatna manjkajoča sredstva pa so zbrali člani z nabiralno akcijo po celotnem požarnem rajonu.

V letih od 1983 do 1988 so člani obnavljali gasilski dom. Podrli so ga do ostrešja, naredili novo železobetonsko ploščo in v pritličju pridobili tri garaže za vozila in opremo, ter hrambo zaščitne opreme za gasilce. V nadstropju sta večja dvorana za zborovanja ter manjša sejna soba. Staro dvorano pa je društvo preuredilo v garažo oziroma v prostor za shranjevanje orodja za vaje, starinske opreme ter drugega inventarja.

Po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 in ustanavljanju novih občin, je bila leta 1995, ustanovljena GZ Škofljica, v kateri deluje 6 gasilskih društev z področja občine Škofljica. Mesto osrednje gasilske enote v občini, je po merilih pripadlo PGD Škofljica.

Avtomobili so se počasi starali... Leta 1996 je društvo kupilo podvozje Mercedes Benz 1324, naslednje leto pa je Avtoključavničarstvo Marjan Pušnik izdelalo nadgradnjo z visokotlačno črpalko Rosenbauer. Naziv vozila je GVC 16/35, je sodobno opremljeno, pripravljeno na intervencijo podnevi in ponoči, ima 3.500 litrov vode in 2 hitri cevi, kar omogoča takojšnje delovanje po prihodu na mesto intervencije. Slavnostni prevzem vozila, je bil ob 100 letnici delovanja PGD Škofljica.

Leta 1999, je bilo prodano vozilo IMV, leta 2003, pa še kombi TAM. Za operativne potrebe, je društvo leta 2001, nabavilo vozilo GV-1, Mercedes Benz 414.

Za društvene potrebe in potrebe izobraževanja, je bila leta 2004 adaptirana velika dvorana v gasilskem domu.

Podjetje HOJA, nam je leta 2004, podarilo motorno črpalko ZIEGLER, letnik 1986.

Leta 2006, je društvo kupilo podvozje Mercedes Benz 1529 Atego, leta 2007 pa je podjetje GNV d.o.o. iz Celja, izdelalo nadgradnjo vozila. V vozilu je vgrajena črpalka Turboinštitut, ima 5.000 litrov vode, 1 hitro napadalno cev in je namenjeno za prevoz vode na mesto intervencije, pomoč GVC 16/35 pri gašenju požarov in prevoz pitne vode. Slavnostni prevzem vozila AC 16/50, je bil leta 2008, ob praznovanju 110 letnice delovanja društva. V letu 2008, je bila na novo naslikana slika sv. Florjana in z novo fasado prenovljena zunanost gasilskega doma.

Leta 2007 je bila prodana avtocisterna TAM 110 T 10, katera je bila v tem letu poškodovana v prometni nesreči, ko je dovažala pitno vodo.

Člani društva so se udeleževali gasilskih festivalov, od leta 1973 pa se društvo redno udeležuje gasilskih tekmovanj. V začetku so tekmovali člani, nato je bila ustanovljena pionirska desetina dečkov in deklic. Vse tekmovalne desetine že vrsto let uspešno zastopajo naše društvo, kar potrjujejo številni pokali in priznanja, ki so jih osvajali na občinskih, mestnih in republiških tekmovanjih. Tudi nekaj prvih in drugih mest na ravni občine in mesta Ljubljana je med njimi. V novi občini Škofljica pa so ekipe v samem vrhu. Med največje uspehe sodi uvrstitev članske desetine na republiško tekmovanje, kjer so v ostri konkurenci zasedli zelo dobro 19. mesto, ter osvojitve prehodnega pokala treh GZ, v trajno last.

K boljši požarni varnosti in uspešnejši intervenciji ob požarih in drugih naravnih nesrečah pa bistveno pripomorejo vaje in usposabljanje. Usposabljanje, je imelo v vseh letih delovanja društva velik pomen, saj sta z leti napredovala tehnika in taktika pristopa k požaru in samemu gašenju. Tako so po izobrazbi v društvu zastopani vsi člani, od gasilca, do višjih gasilskih častnikov organizacijske in operativne smeri. Poleg temeljnega usposabljanja, pa so člani opravili tudi dodatna usposabljanja različnih gasilskih specialnosti.

Koliko je naše usposabljanje uspešno, pa kaže gašenje požarov v vseh letih delovanja društva, posebno od leta 1995, ko smo kot osrednja operativna enota GZ Škofljica, alarmirani za vse večje požare na območju celotne občine Škofljica, posredujemo pa tudi preko občinskih meja.